

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workers Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.
Phone: Office 365, Editorial Dep't 832
Post Office Address:
TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF

Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syyänen, Alex Sevo, Toivo A. Johnson, Leo Leino

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Voitto

New Yorkin lainlaatikunnan ylimääräisissä vaaleissa ovat sosialistit voittaneet. Kaikki ne viisi sosialistista edustajaa, jotka lainlaatikunnan enemmistö karkoitti edellisestä istunnosta ovat tulleet valituksi uudelleen.

Ensimmäisen kerran Amerikan historiassa tapahtui, että laillisesti toimivan puolueen edustajat karkoitetaan edustuskokouksesta, jonka arvo pitäisi perustua juuri edustajien koskemattomuuteen. Koko Amerikan perustuslain ja itsenäisyyden julistuksen keuhut periaatteet lyötiin surkeasti nurin vain siitä syystä, että joukko poliittisista ihmisiin halusi ja siten asettaa viheliäisen sosialistivainon edelle kaikkea lainmukaisuutta. Mutta erottaminen tarkoitti tietysti paljon enemmän. Se tarkoitti osottaa Yhdysvaltain taistelevalla työväenluokalle sitä yksinkertaista tosiasiaa, että porvarillinen kansanvalta palvelee porvariston yhteiskunnallisia haluja ja että valtion laitokset ovat porvariston laitoksia, joita se yksinoikeutettuna hallitsee ja kontrolloi luokkavaatimusten mukaisesti. Erottamisen tarkoituksena oli johdattaa porvariston hurruskautta, jolloin kaikki nurjertetaan armotta väkivaltaisesti, jotka yrittävät uudistaa yhteiskunnallista elämää pienemmässäkin mitassa. Teko oli diktatorinen. Erottaminen palveli finanssikapitalismin luonnollista politiikkaa ja täydensi valtiollista taantumusta — teki sen ilmeiseksi tosiasiaksi.

Ja tällaisena tuo edustajien ja edustuskokouksen valtiojärjestelmän erästä toimintamuotoa jyrkästi luokkavaa erottaminen herätti suurta mielenkiintoa ja joukko liberaalisia aineksia riensi sitä tuomitsemaan. Erottaminen osotettiin laittomaksi ja jotkut suuret porvarilliset päivälehdet lausuvat että vaikkakaan ne eivät hyväksy sosialismia, niin he pelkäävät, että edustajien erottaminen johtaa vielä pahempaan ja siitä syystä hekin kehittivät äänestäjät valitsemaan sosialistiset edustajat lainlaatikuntaan uudelleen protestiksi "poliittista

paasivaltaa vastaan", jota hekin näkivät lainlaatikunnassa. Mutta vähään tietysti rajoitui tällaisten aineiden apu. Ne ovat muutenkin epäilyttäviä ystäviä ja heidän avullaan ei voida ratkaista mitään luokkataistelun kysymystä. Työväenjoukot itse riensivät toimintaan valitakseen edustajat uudelleen. Työväestön saavuttama voitto ei kuitenkaan ole vielä siinä, että sosialistiset edustajat uudelleen saatiin valituksi. Voitto ei ole siinä, että tämän kauden olisi saatu turvatuksi edustajien luokkamattomuus tai että olisi saatu turvatuksi yleensä työväenluokan edustusoikeudet porvarillisen järjestelmän laitoksissa. Tämän kautta ei ole saavutettu voittoa niille vapaaehtoisille ja liberaalisille käsittelijöille, mitä nämä ainekset ovat olleet hakemassa silloin kuin he ihanteidensa kannustamina ovat antaneet äänensä sosialistisille edustajille. Tällaisten ihanteiden aika on ollut ja mennyt. Niille ei löydy enää elinmahdollisuutta yhteiskunnallisten luokkaristiriitojen seassa.

Mutta New Yorkin vaalit muodostuivat voitoksi sen kautta, että niiden kautta työväki on saanut tehokkaasti lausua tuomionsa lainlaatikunnan häikäilemättömiä taantumuksellisia porvareita vastaan. Vaalien mukana on tehty agitatoria, jotka yhteydessä lienee tullut suuremmille joukoille selväksi kapitalistiluokan nykyinen valtiollinen ihanne ja todellinen valtion luonne. Vaalit muodostuivat oivalliseksi tilaisuudeksi osottaa kuinka häikäilemättömästi finanssikapitalismin muodostuu ja kuinka kaikki puheet tasapuolisesta kansanvallasta ovat utopistisia haaveita. Työväki lausui protestinsa porvaristoa ja sen edustajia vastaan. Edustajat ovat nyt kykenevät uusilla valtuuksilla osottamaan koko maailmalle kuinka kansajoukot tukevat heidän pyrkimyksiään. Ne voivat paljastaa kaikki Sweetin ja hänen liittolaistensa juonet ja kutsua yhä suurempia työväenjoukkoja toimintaan kapitalismin vastaan. Se ei ollut siis pelkkä vaalivoitto vaan se voidaan muodostaa ja se oikein käytettynä muodostuu yhdeksi voitoksi koko köyhälistön armeijalle sen edessä pääoman varustuksia vastaan.

New Yorkin vaalit jos mikään osottaa, että Amerikan kansa on tyytymätön siihen poliittiseen autokratiaan, joka nyt tässä maassa vallitsee. Tältä kannalta katsoen jäi toisarvoiseksi se saivatko edustajat nyt ottaa paikkansa lainlaatikunnassa vai ei. Porvarit olivat jo vaalien aikana toiminnassa kaikilla keinoilla estääkseen sosialistien valinnan, mutta sen jälkeen muutamat merkit olivat viittaamassa siihen, että edustajat saavat oikeutensa. Puhuttiinhan jo m. m. Sweetin syrjäjän vetäytymisestä. Mutta niin ei kuitenkaan käynyt. Edustajat ovat erotetut uuden kerran. Uuden kerran New Yorkin lainlaatika-

kunta polkee edustuskokouksen hallitusjärjestelmän periaatteita ja esiintyy diktaattorimaisesti riistään kansajoukoilta kaiken oikeuden ja kontrollimahdollisuuden omassa valtiollisessa elämässään. Uuden kerran kapitalistit kääntävät demokratian irtävistä hampaista kansan tahtoa vastaan. Näin tapahtuu Yhdysvalloissa, maassa, jonka pitäisi olla todellisen vapaan kansan valtion ja jonka vapauksia yhä kiitellään ja ylistetään. Mutta voitto oli työläisille tulos cittenkin. Nyt voidaan entistä suuremmalla selvyydellä paljastaa kapitalistisen järjestelmän ja politiikan luonne ja laatu kaikessa alastomuudessaan. Työväenjoukot näkevät mitä on se kansanvalta, jota maan porvaristo kannattaa. Suuremmat työväenjoukot pääsevät selville parlamentarismien luonteesta ja niistä mahdollisuuksista mitä työläisillä on voittoa tämän kautta. Porvariston häikäilemättömyys kutsuu työväenluokkaa toimintaan. Ja se nousee. Porvaristo ei tällä pelillä sittenkään mihinkään pääse.

REUNAVALTOJEN VALKOINEN TERRORI

Lloyd George on erittäin voimakkaasti painostanut sitä, että liittolaismaiden täytyy saada takeet siitä, etteivät bolshevikit millään tavalla painosta reuna- valtojen hallitusmuodoksia järjestelmiä, joita ne eivät itse haluaisi ja että nuo kansat vapaasti saisivat valtiomuodostaan päättää. Soviitti Venäjä on tehnyt rauhan miltei kaikkien reuna- valtojen kanssa (viimeiset uutiset kertovat että rauha on allekirjoitettu Suomen ja Venäjän välilläkin) ja se on tapahtunut täydellisesti niin, että bolshevikit eivät ole saaneet eivätkä ole vaatineetkaan minkäänlaista valtaa näiden maiden sisäisissä politiikassa kunhan ne vain jättävät rauhan Neuvosto-Venäjän ja lakkaavat esiintymästä liittoutuneiden käsissä puskureina ja käyreinä sitä vastaan.

Useimmissa reuna- valtioissa vallitsee mitä raakaimaisin valkoinen terrori on meille parhaiten tunnettu. Siitä huolimatta Suomi on saanut rauhan Neuvosto-Venäjän kanssa.

Muissakin reuna- valtioissa porvarit mellastavat väkivaltaisessa ja raakalaisessa komennossa. Latvian perustuslakikokouksen säännöllisissä kokouksissa on tehty väkijoukkoja, joissa on vaadittu turvallisuusministeriä selittämään tietääkö hän mitään hiljattaisesta väkien ampumisesta ilman minkäänlaisia tutkimuksia ja jos hän tietää mihin toimenpiteisiin hän on päättänyt ryhtyä moisen kataluuden estämiseksi. Välikyselyjoiden taltolta todistettiin että tuhansia kommunisteja pitkin maata on tapettu mitä raakalaisimmalla tavalla. Samalla kiinnitettiin huomiota siihen, että nekin poliittiset vangit, jotka

ennemmin olivat saaneet amnestian olivat yhä sittenkin vielä suojaomia ja oikeastaan kaiken lain ja suojituksen ulkopuolella. Pitkin kesää on kerrottu terroristista teoista reuna- valtioissa. Ja juuri se seikka selittää miksi bolshevikien armeijat otetaan yleensä kaikkialla iltojen kansajoukkojen puolelta vastaan.

"MITÄ MINÄ NÄIN VENÄJÄLLÄ?"

Englannissa on ilmestynyt Lansburyin kirja — "Mitä minä näin Venäjällä". Tällä kirjalla on suuri merkitys. Siitä kirjottaa Daily Herald m. m.: "Lansburyin 'Mitä minä näin Venäjällä' on todennäköinen inhimillinen asiakirja jonka tarkoituksena on saattaa tuus Neuvosto-Venäjään nähdyn kunniaansa sanomalehdittömä järjestelmällisen valetuvan ja Englannin hallituksen järjestelmällisen häpeämättömyyden jälkeen.

Kirjan tekijä on hyvä todistaja, hän kun itse ei ole bolshevikki, vaan puhdasverinen englantilainen vaikkakin hänen myötätuntonsa on kokonaan bolshevikien puolella.

Lansbury kääntää päähuomionsa bolshevikien suorittamaan suunnattomaan työhön taistelussa nälkää, tauteja, sotaa, Venäjän kansan välipitämättömyyttä ja kokemattomuutta vastaan. Itse asiassa ovat bolshevikit tyhjäksi tehneet elämän koko näennäisen ulkokultaisuuden. Heillä ei ole komeita myymälöitä eikä upeita ravintoloita.

Mutta sensijaan on heillä paljon enemmän hehkuva todellista sisäistä elämää. Lansbury kertoo että bolshevikit ovat rakentaneet 62,238 koulua, 3,780 korkeakoulua, jakeant oppilaille 7,800 oppikirjaa, varustaneet heitä 9,450,000 parilla kenkiä ja 2,458,000 puvulla. Mutta ei siinä kaikki. He ovat opettaneet luku- ja kirjoitustaitoa 65 prosentille pu- naisen armeijan sotilaita. Heidän päämääränsä, jonka he epäilemättä saavuttavat, on yleinen kansanvalistus.

Naiset saavat palkkaa saman verran kuin miehetkin, vaikka heille työn tuotannollisuuteen nähden on myönnetty 15 pros. vähennys. Äitiys on suuremman huolenpidon esineenä. Lapsen syntymässä saa äiti 8 viikkoa lomaa ja saa tältä ajalta koko palkkansa sekä nauttii erityisesti määrättyä ravintoa.

Huolenpito lapsista on suorastaan liikuttava. Kaikki ponnistukset tarkoitavat heidän onlonsa parantamista. Lastentarhoja, kouluja löytyy ylen runsaasti, joissa ohjaajat suhtautuvat lapsiin suurella huomaavaisuudella.

Nuori sukupolvi kasvaa Neuvosto-Venäjällä vahvaksi, onnelliseksi ja terveeksi.

Ja kaiken tämän ovat tehneet bolshevikit Churchillin ja hä-

nen joukkionsa "rakastettavien" ponnistusten jatkuessa asettaa kalikka heille pyörään, myrkyttämällä kaikki naapurit heitä vastaan, sallimatta heidän vapaasti hengittää jo kolmen vuoden aikana.

Englannin sotakustannukset vaikuttavat muihinkin maihin

"Finanssidiensissä" kirjoitetaan siitä, kuinka Englannin sotakustannukset vaikuttavat välillisesti myöskin muiden maiden taloudelliseen elämään. Tämä vaikutus johtuu siitä, että Englanti ottaa kivihiilestään muissa maissa korkeammat hinnat kuin omassa maassaan, joten muut maat tulevat välillisesti suorittamaan Englannin huikeat sotakustannukset. Kuten esim. Tanska käyttää kuukaudessa 70,000 tonnia Englannista tuotuja kivihiiliä, joten vuotuisen kulutus nousee yli 800,000 tonnia, niin joutuu Tanska tästä kivihiilimäärästä maksamaan 100 milj. kruunua enemmän kuin mitä mainittu määrä maksaa Englannissa. Näin joutuu pikku Tanskan maakin suorittamaan Englannin sotakustannuksia. Aina kun käytetään yksi hehtolitra Englannin hiiliä, merkitsee se 10 kr. Englannin sotakustannusten peittämiseksi. Norjaa verottaa Englanti samalla tavalla. Siellä lasketaan myöskin vuotuinen verotus Englannin sotakustannusten hyväksi kivihiilien hintojen kautta nousevan 100 milj. kruunuun.

JUTUN JATKOA

"Kunnioitettava herra puheenjohtaja"

Kuka on tuo "Herra Puheenjohtaja" ja kuka on se, joka häntä "kunnioittaa"?

Onko tuo "herra" joku "Kansojen Liiton" edustaja taikka mahtava ympärysvaltiojen ensimmäinen ministeri? Tai ehkä Yhdysvaltain elintarvike- ja maatalousministeri, josta riippuu pienten kansojen elämä ja kuolema?

Mutta kuka se sitten on? Tähänastisella porvarilemmellä se on eräs "Punaroisto". Se on kuuluisa bolshevikki ja lisäksi vielä "ryssälinen". Se on "punaisten diktatuurin" miehiä, "maailman vallankumouksen puhaltaja", "Euroopan kulttuurin vastustaja", "hirmuvallan kannattaja" ja "punaisten imperialistien Venäjän rakentaja". Se on yksi niistä "punaroistoista", joiden palkka meidän porvaristomme mielestä on paremmissa tapauksissa hirttuorassa.

Mutta salikkaa sitten kysyä, ken uskaltaa "kunnioittaa" moista "herra" ja missä tuollainen "barbaari" voi esiintyä "Puheenjohtajana"? Maa on ilmeitä täysi: Tuo "Punaroisto" on herra Behr sin. Joka johtaa puhetta Tallinnan rauhanneuvottelussa saman pöydän ääressä, jonka toisessa päässä istuvat suomalaiset ja mustat ja valkoiset porvarit. Istuvat ja "kunnioittavat!" Mistä syystä?

Siltäkö, että "punaroistot" eivät anna suomalaisille herralle Petsamo, että kieltävät Vienan-Karjalan liittymisen Suomeen, että sekaantuvat Suomen sisäasiin ja vaativat täydellistä amnestia Kullervo Mannerille ja "pankin ryöstäjälle" Edward Gyllingille?

Sillä totta tosiaan ei muuta syytä "kunnioitukselle" suomalaisten taholta vielä liene ollut.

Ja kuka se on, joka tuon julkisen "kunnioituksen" esille tuo? Se on herra Paasikivi. Kuuluisa monarkisti. Maamme mustan taantumuksen tyypillisin edustaja. Se sama herra Paasikivi, joka on osannut ennen vanhaan yhtä suurella menestyksellä kunnioittaa ei aloastaan "Punaroistoja", vaan myöskin todellisia roistoja, joita ryssälinen tsaari Nikolai on lähettänyt Suomeen hoitamaan meidän "sisäisiä asioitamme".

Emme tiedä ketä on suomettalaisten herrain valkeampi (tai heipomp) kunnioittaja — Bobrkoiffa tai bolshevikien edustaja — mutta kyllä ne osavat kunnioittaa kaikkia tarpeen vaatiessa.

Orjat kunnioittavat jokaista "herra", jonka kädessä ne näkevät pliska, olkoopa tuo pliska sitten tehty punaisesta, valkoisesta tai mustasta nahasta.

Mutta niin pian kuin pliska tilapäisesti joutuu "herran" kädestä pois astuu orja hänen eteensä kädet syvällä taskuissa ja sikaari suupielessä. Hän nauraa vasten "herran" silmiä ja laulaa täyttä kurkkua siitä kuinka hän näki sellaista unta että "suuri maa oli 'arjamaa' ja pieni — 'valtakunta'".

Mutta kun tuo "uni" loppuu ja normaalityö alkaa, palaa myöskin orja omalle paikalleen ja katsellen eri herrojen eri värillisiä "piiskoja" hän "kunnioittaa" niitä kaikella tavoin ja ilman loppua ja rajotusta.

"Punaroistot" alkavat uudelleen tulla porvaristomme "kunnioituksen" esineeksi.

Hanna, Wyo.

Vähän vastinetta O. M. Laurellin kirjoitukseen Toverin No:assa 207 otsikolla "Muistelmia Wyomingin matkalta."

Ensiksi L. kehahtaa Hannan oloja kuinka täällä asutaan hyviissä oloissa ja kuinka täällä voi säätää maan osto- ja myyntiä tinoja. Tuo herra kehahtaa hyvin sellaiselta, ettei ole omilla asioilla. Muuta sellaisella ei voi ymmärtää mikä kirjoituksen alkuosana ilmenee, kun Laurell osaa käymälänsä niin kehua U. P:n valtakunnan hyviä puolia. Mukava kyllä, L. käyttää jonkun perheen suuta kuin enkelin Bileamin aasin. Mutta miksei L. ottanut huomioon, että isompien perheitten täytyy hommata sivustapäin lisätuloja kun ei mainista tulevalta tienestillä tule toimeen juuri mitenkään. Joilla perheillä ei ole sivutuloja ja kun sattuu olemaan vastoinkäymisiä, niin täytyy turvautua tovereittensa auttavaan käteen. Mitä tulee asunto-oloihin niin näitä kama- mokeja ei ole vielä ylistänyt muut kuin Laurell, sillä näissä pahasti tuulee toimeen kun työläiset itse ne pitävät kunnossaan.

Sitten Laurell rupeaa politiikkaamaan, mutta hyvin osait sen tehdä porvarillisesti. Käirit politiikkaasi sille tuhoisan tuliekälään ja paikkait sen tänne. Kyllä se on sillä lailla,

YHTEISKUNNALLISIA JA VALTIOLLISIA VIRTAAKSIA ULKOMAILLA

Englannin työväen taistelu sotaa vastaan

Kun Lloyd George oli palannut Lymphen konferenssista kiiruhti edelliseltä iltana järjestyneen työväen johdon yleisessä kokouksessa valittu "toimiva komitea" viemään kokouksen päätöksen hallituksen tietoon heti seuraavana aamuna. Johtajana toimi parlamenttiryhmän puheenjohtaja Adamson, mutta lähemmin esitt. asian pääministerille satametyöläisten luottamusmiehen Bevin, joka tuli erikoisen huomatuksi satametyöläisten palkankorotussasia teollisuus- oikeudessa.

Aluksi tahtoi hän antaa pääministerin ymmärtää, että työväen päätös (vastustaa lakolla sotaa jos tarvitaan) ei koske yksinomaan suomalaisia, suoraan sota-voimia — sota-voien käyttöä taisteluihin — vaan on se myöskin julistus epäsuoraa sodankäyntä vastaan — sota-voimien sota-voimien käyttämättä jättäminen. Päätös ilmaisee 6 miljoonan ammattillisesti järjestyneen työläisen suuren enemmistön tunteet.

"Meillä on se käsitys, että Venäjän kohtelu sitten bolshevikivallankumouksen ei löydy vertaistansa maailman historiassa — koko ajan so-

sen konferenssin vahva usko, jota minä täällä tänään edustan. Siksi työväen taistelu ei ole taistelua yksinomaan hallitusta vastaan, vaan tulee se käsityksemme mukaan olemaan taistelua taantumuksellisia voimia vastaan, joiden vaikutuksen alaiseksi hallitus on antautunut siinä tapauksessa, että sota julistetaan."

Huomautettuaan, että itse pääministeri ilmoitti, että silloin kuin Puola aloitti taistelunsa, ei sen itsenäisyys ollut vaarassa, myöntää pääministeri asiaintilan silloin niin olleen. Puola läksi sotaan, vaikka sitä ei vaara uhannut ja sen oman työväen sitä vastustaessa.

"Siksi me sanomme: ei ole mitään oikeutta käyttää kansamme jäseniä, maamme aineita ja valtakunnan omaisuutta hyökkäävän hallituksen puolesta", sanoi Bevin ja jatkoi: "Toinen tärkeä periaate on myös tässä kysymyksessä, josta tahdomme teille reikaisesti huomauttaa. Me emme voi myöntää oikeaksi sitä, että jos jossain maassa on vallankumous, että he kaikki toisten kansojen sotilaalliset voimat käytetään sen kukistamiseksi tai sen kehitysmahdollisuuksien ehkäisemiseksi."

"Mutta ilmeinen kannatus annettiin tälle, koska se sopi toisille valloille. Kun bolshevikivallankumous tapahtui, näytti meistä kuin kaikki liittolaisten voimat olisi käytetty siltä mahdollisuuksien ehkäisemiseksi ja saartoa jatkettiin, jollei laivojen, niin miinojen avulla. Miinavyöhykkeitä ei ole poistettu. Niitä ei ole avattu ulkomaalaisille sitten bolshevikivallankumouksen."

"Sellaiseksi olemme me käsitäneet aseman ja siksi sanomme, että se on periaatteeltaan väärä ja siksi työväki ei voi sitä sietää. Ennen tätä olivat hallitukset ryöstäneet ja murhanneet tuhansia ilman, että siihen sekaannuttiin. Sekaantumattomuuden politiikka on aina ollut ainakin tämän maan hallituksen politiikka. Niin sanottiin teidän taaroin aikana. Mutta kun vallankumous on tapahtunut, kuten neuvostovaltakunnan, sen mukaan mitä kolmevuotinen politiikka osottaa, vaadittaisi nähtävästi kuluttamaan kansan varoja ja aseellisia voimia sen tukahduttamiseksi, jota jotkut ovat valmiit nimeämään "kauheaksi vaaraksi". Tämä on periaate, jonka edelleen kehittymistä ei työväki voi enää joutilana seisten sivulla katella."

Pääministeri: "Minä en vain tiedä, kuka sitä puolustaa. En minä ainakaan."
Bevin: "Hyvä on. Seurataan tapausten kulku — ja asiaintilan todellisuutta — nimittäin, että Venäjää ei ole tehty ainoaksi ja kaikki tämän hallituksen voimat ja erittäinkin Ranskan on käytetty sen eristämiseksi muusta maailmasta. Tämä on historiallinen totuus, jota ette te, eikä kukaan muukaan voine kieltää. Enemmistön mielipide on tässä maassa, että me emme ole gelanneet rehellisesti Venäjän asioissa. Meistä tuntuu varmalta, että Ranskan ollessa liittolaisemme, olemme sen antaneet liian usein olla politiikkamme määrääjänä. Me luotamme suhteissamme muihin valtioihin. Englannin kanssa halusa, että se saisi määrätä itse suhteistaan ja politiikastaan."
"Me toteamme tämän, emmekä yhä epäröi asettaessamme korttejamme pöydälle. Jos sotas käydään suoraan Venäjää vastaan Puolan tukemi-

seksi tai epäsuorasti kenraali Wrangelin tukemalla, heitetään tulitikki ruutiynnöriin. Ja seurauksia ei vielä tänään voi kukaan ennustaa."

"Me olemme aina valmiina ja päätäneet vastustaa taantumuksen ja sodan voittokulkua. Me uskomme, että tämän maan kansa on mukana. Se ei ole pelkkä poliittinen teko, vaan teko, joka osottaa työväen täyden voiman ja uskomme, että se edustaa Englannin kansan suuren enemmistön halua ja tahtoa. Tekomme ei ole hallitusvastainen. Se on taantumusta vastainen ja sodanvastainen."

Pääministeri: "Ainoastaan yksi kysymys. Ennen kaikkea minä olen rauhan puolella ja luulen voivani sen osoittaa. Puhun myös toverieni puolesta yhtähyvin kuin itseni. Kaikki me haluamme rauhaa. Olen taistelut sen puolesta, kohdannut monta vaikeutta ja niin toveriniin. Mutta tahdon tämän tietää. Merkitsekö tämä, että jos Puolan riippumattomuus on todella uhattuna, todella tuhoutuna ja jos bolshevistinen Venäjä tahotta menetellä Puolan suhteen samalla tavalla kuin tsarjädeltänsä puolitoistasata vuotta sitten, että me emme voi lähettää saapasparia, jottei työväki tekisi lakkoja? Tämän minä tahdotin tietää."

Bevin: "Vastaus on tämä: — Otaksamat eivät pidä paikkaansa ja että Puolan itsenäisyys ei ole kyseessä."
Seurasi sitten vielä tästä väittelyä pääministerin ja eri edustajain välillä. Bevinin myöntänyt, että jos todella Puolan itsenäisyys joutuu vaaraan, käsittelee työväki kysymyksen uudelleen. Pääministeri sanoi olevansa tyytyväinen. Bevin kysyy sitten pääministeriltä:

"Mutta otaksuamme, että puola-

laiset omaksuisivat hallitusjärjestelmän, joka ei soveltuisi liittolaisvalloille?"

Pääministeri: — "Mitä meillä on sen kanssa tekemistä. Se on heidän asiansa, ei meidän."

Bevin: — "Se on heidän asiansa?"

Pääministeri: — "Tietysti. Mitä meillä olisi siihen sanomista. Mirä en välitä heidän hallitusmuodostaan. Jos he haluavat ottaa vaikka mikadon, se on heidän asiansa."

Bevin: — "Tämän me tahdoimmekin tietää."

Pääministeri: — "Ei, jos se pannaan väkivalloissa, ymmärrättehän. Ainoastaan, jos se toteutetaan kansan vapaasta tahdosta."

Bevin: — "Kyllä ymmärrän."

Lähetystö tahtoi sitten saada pääministerin suostumuksen käydä Kamenjffin ja Krassinin luona esittämässä mielipiteensä ja jos tarpeelliseksi katsotaan, myöskin Puolan lähetystössä. Venäjän lähetien luona käyntiä piti pääministeri rauhalle vahingollisena ja lähemmin selvitettyä selvisi, että se on kotirauhalle vaarallista, sillä, kuten pääministeri sanoi, he ovat täällä sillä edellytyksellä, etteivät harjoita kiihoitusta, mutta tämän lupauksen pitäminen käy heiltä väkiseksi, jos joutuvat poliittisen puoleksen lähetystön kanssa tekemiseen.

Lopuksi käytti pääministeri tilaisuutta hyväkseen moittimaan työväkeä sen ottamasta jyrkästä kannasta. Se muka rohkaisee bolshevikkeja taipumattomiksi rauhanteekoon.

Työväen lähetystön puolesta huomautettiin tähän, että jos tämän otaksutaan rohkaisevan bolshevikkeja niin rohkaisee liittolaisten ottama kansa myös puolaaisia taipumattomaksi sovintoon. — E.